

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

červen 2023

NA CESTÁCH...

Za zázrakem, dobrodružstvím, poznáním, prací či lepším životem?

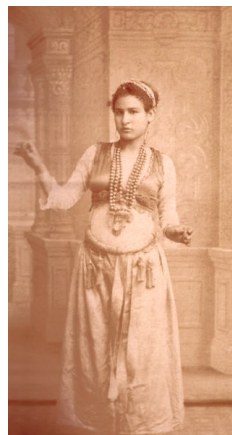
Výstava je připravena pro všechny nadšené příznivce cestování a turistiky i pro návštěvníky, kteří se na cesty osobně nevydávají a upřednostňují zážitky zprostředkované v knihách, fotografiích nebo ve výtvarném umění. Všichni se zde na chvíli budou moci přenést do časů minulých a cestovat prstem po starých mapách, vydat se na pouť do Svaté země nebo návštěvu vyhlášených

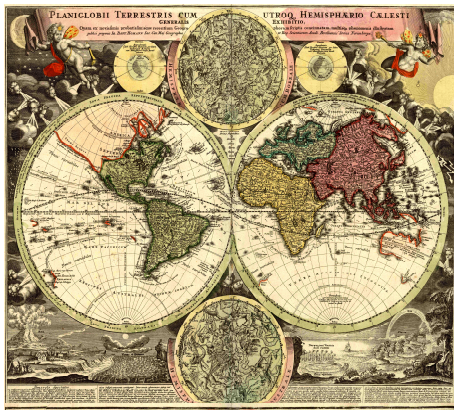

poutních míst v Čechách i v Evropě, doprovázet mladé šlechtice na kavalířských cestách nebo příslušníky církevních řádů při křesťanských misiích do dalekých krajín. Opomenuty nebudou ani cesty za obchodem, prací či studiem a cestování v 19. století, které získalo zcela nový rozměr v souvislosti s novými způsoby přepravy, volným pohybem všech vrstev obyvatelstva, rozšiřující se vzdělaností, nově nabytým volným časem i rostoucími finančními možnostmi. Od poloviny

devatenáctého století se lidé v nově vzniklé občanské společnosti přesouvali za prací až do zámoří, střední vrstvy obyvatel začaly cestovat pro potěšení nejen do vzdálených zemí, ale také evropských míst a měst se zajímavými památkami, přírodními scenériemi, zdravým horským vzduchem či přímořským klimatem, kde se turistický ruch stal běžnou součástí tamního života. Inspiraci a znalosti z cest do cizích zemí čerpali umělci i vědci. Velký obdiv vzbuzovali cestovatelé Emil Holub, Enrique Stanko Vráz a další. Veřejnost byla doslova uchválena jejich cestopisy a přednáškami na mnoha místech v Čechách i zahraničí, Jindřichův Hradec nevyjímaje.

Výstava připomene významné cestovatele spojené s naším regionem, k nimž patřil například majitel zdejšího panství Heřman Jakub Černín z Chudenic, jezuitský misionář Jiří Josef Kamel nebo františkán Christian Schneider, měšťan Jan Matoušek či zdejší starosta Karel Mert. Pozornost bude věnována i objevným cestám, které opakovaně vykonali např. lékař Stanislav Provázek, indolog Vincenc Lesný, cestovatel a arabista Václav Zelenka nebo orientalista Pavel Poucha. Do Nebrasky přelomu 19. a 20. století návštěvníky zavedou duchovní Jan Štěpán Brož a Jan Vránek z Kardašovy Řečice, do Chicaga a tamější redakce českého listu Svornost jindřichohradecký rodák Rudolf Jaromír Pšenička, do New Yorku, Londýna a dalších měst

s věhlasnými operními stánky pěvkyně Ema Destiniová. Do řady míst v Evropě zavedou návštěvníky výtvarná díla malíře Hanuše Schwaigera či pracovní cesty Marie Hoppe Teinitzerové. Výstava představí také město Jindřichův Hradec, které bylo od konce 19. století oblíbeným cílem lidí vyhledávajících odpočinek na letním bytě, turistů i obdivovatelů významných historických a architektonických památek.

Vystavené exponáty budou věnovány samotnému cestování, suvenýrům a vzpomínkám z cest. Návštěvníci se mohou těšit na unikátní atlas ze 17. století, mapy, cestopisy a cestovní pasy i na nejružnější cestovatelské potřeby, od skládacího přístroje přes cestovní plivátko až po sedací hůl. Vystaveny budou pohlednice a fotografie z cest, unikátní suvenýry dovezené z daleké Indie, Číny, Japonska nebo Afriky, například africké domorodé obranné štíty z hroší a antilopí kůže, orientální zbraně či oblíbené japonerie. Srdečně zveme všechny příznivce dalek na vernisáž, která se uskuteční 22. června v 16 hodin v orientálním duchu. Výstava bude pro návštěvníky otevřena do 15. října.

Štěpánka Běhalová a Lenka Dvořáková

MUZEJNÍ NOC ARCHEOLOGICKÁ

Muzeum Jindřichohradecka Vás opět po roce srdečně zve na 19. ročník oblíbeného Festivalu muzejních nocí. Letošní jindřichohradecká „Muzejní noc archeologická“ se bude konat v pátek 9. června od 17 do 22 hodin v areálu bývalého minoritského kláštera ve Štítné ulici. Vydejte se s námi za dobrodružstvím spojeným s prací archeologů, zdolejte 11 stanovišť se zábavnými úkoly, získejte heslo, pokuste se najít archeologický poklad a nejen to!

Dunění bubnů, trubení rohu, mocné tóny středověkých dud a píšťal, vrzání fiduly, niněry a trumšajtu, na to vše se můžete těšit při hudebním a tanečním vystoupení tábořské středověké hudební skupiny DEI GRATIA. A což takhle užít si i neotřelou a elegantní zábavu při hraní historických mechanických her Bagatelle, Žába, Věž, Pipo pipo, Culbut-to? Stát se aspoň na chvíli středověkým rytířem, zhlédnout ukázkou dobového šermu, rytířské výstroje i výstroje. Sen každého malého kluka, který se díky skupině historického šermu Páni z Hradce stane při muzejní noci realitou.

S ukázkami historických řemesel za námi zavítají soustružník, kovář, bednář a písař ze sdružení DANAR. Ve 20.30 hodin se přesuneme do současnosti a skvěle se pobavíme při závěrečném vystoupení hudební skupiny Lovesong Orchestra. Opět jako předloni se staneme součástí celé show. Přirozené vibrace dechových nástrojů mají tu kouzelnou moc v nás uvolnit radostnou a pozitivní energii. Neváhejte a nenechte si ujít bohatý podvečerní zábavný program pro děti i dospělé se spoustou odměn. Těšíme se na setkání s Vámi!

Martina Machartová

JINDŘICHOHRADECKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY MĚSTSKÉ ZNAKY A DALŠÍ RELIÉFY (část 1)

Mnoho budov v Jindřichově Hradci je dodnes ozdobeno reliéfně pojatými městskými znaky. Asi ten nejznámější a nejviditelnější se nachází na průčelí staré radnice. Původní stavba byla užší, mezi ní a sousedním domem č. p. 89/I se nacházela až do počátku 17. století ulička, užívaná pro

prodej chleba, která byla později zaklenuta. Díky této architektonické úpravě vznikl průchod užívající stále své původní pojmenování Chlebnice. K nedílným součástem renesanční i barokní podoby radnice patřily i hraběcí a městský znak. Po požáru v roce 1801 byla radnice nákladně obnovena a přestavěna Josefem Schaffermem v klasicistním stylu. Od této doby se nachází nad průchodem bohatě zdobený reliéf povýšeného městského znaku se dvěma lvy držícími růži, nad

níž je umístěno W s královskou korunou. Rozměrný reliéf je krytý obloukovou římsou po krajích nesenou dvěma poprsími atlantů. Od roku 1848 do roku 1904 sídlilo na radnici okresní hejtmantství, městské úřady byly přemístěny do protějšího domu č. p. 136/I nazývaného "Na váze". V roce 1904 totiž získalo okresní hejtmantství kanceláře v nájemním domě č. p. 147/II a uvolnilo tak prostory staré radnice městu. Městská rada následně rozhodla o přestavbě interiéru. Zasedací síň rady v roce 1905 vyprojektoval přední český architekt Jan Kotěra ve stylu secese.

Zmiňovaný dům "Na váze" vlastnilo již od roku 1560 město, v 18. století v něm sídlil městský písař dohlížející na váhu, odtud i jeho název. Mezi léty 1848 až 1905 se do druhého patra domu přestěhovaly úřadovny radnice a okresního zastupitelstva, v roce 1864 v domě sídlila Spořitelna a roku 1889 sloužilo první patro i jako depozitář městského muzea. V 2. polovině 19. století byl boční vchod obohacen o reliéf s městským znakem. Průčelí domu od počátku 20. století zdobil reliéfně pojatý český lev, po vzniku Československa odstraněný. Poslední úprava domu se uskutečnila v roce 1915, kdy získal dnešní podobu s vrcholovou obloukovitě členěnou trojúhelníkovitou atikou s hlubokým reliéfem zdobené vázy amforovitého tvaru. Nedaleko vstupu do budovy došlo na konci II. světové války k tragické události, na níž upomíná žulová pamětní deska.

Další významnou budovou, kterou odzdobil městský znak, byla chlapecká škola v Janderově ulici. Nad mohutným vstupem se v patře nachází letopočet 1896 odkazující na dokončení budovy

stavitelem Josefem Krudencem. Právě do obloukové římsy nad ním je umístěn ústřední reliéf s městským znakem. Nadokenní římsy sružených oken po pravici i levici jsou ozdobeny portréty významných českých myslitelů, napravo se nachází Tomáš Štítný ze Štítného a vlevo učitel národů Jan Amos Komenský. Zajímavostí je, že reliéfy byly dodány a osazeny nedlouho po dokončení a kolaudaci samotné stavby.

Jakub Valášek

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou otevřeny denně od 8.30 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory v minoritském klášteře jsou v červnu otevřeny denně od 9 do 12 a od 13 do 16 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Muzeum Jindřichohradecka Vás po roce opět srdečně zve na 19. ročník oblíbeného Festivalu muzejních nocí. Letošní jindřichohradecká **MUZEJNÍ NOC ARCHEO-LOGICKÁ** se bude konat v pátek **9. června od 17 do 22 hodin** v areálu bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici. Vstupné dobrovolné.

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zvou na přednášku Mgr. Františka Záruby, Ph.D. **HRAD V JINDŘICHOVĚ HRADCI V KONTEXTU PŘEMYSLOVSKÉ HRADNÍ ARCHITEKTURY**. Přednáška se uskuteční v **pondělí 12. června 2023 v 18 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Pokladna spolku přátel starého Jindřichova Hradce bude otevřena od 17 hodin.

Srdečně Vás zveme na výstavu **NA CESTÁCH... Za zázrakem, dobrodružstvím, poznáním, prací či lepším životem?** Slavnostní vernisáž v orientálním duchu se uskuteční ve čtvrtek **22. června v 16 hodin** „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí. Výstava bude pro návštěvníky otevřena do 15. října.

V pátek **30. června od 20 hodin** Vás zveme na **NOČNÍ KOMENTOVANOU PROHLÍDKU KOSTELA SV. JANA KŘTITELE**. Nočním kostelem Vás provede Mgr. Vladislav Burian. Vstupenky je nutné zakoupit předem buď online na www.mjh.cz, nebo na pokladně muzea ve Štítného ulici. Vstupné pro dospělé je 90 Kč, pro děti 40 Kč.

V křížové chodbě minoritského kláštera u kostela sv. Jana Křtitele ve Štítného ulici probíhá mezinárodní výtvarná výstava **NÁDOBA VZPOMÍNEK/THE VESSEL OF MEMORIES**, která prezentuje především velkoformátová díla odlišných technik umělců z různých zemí. Výstava bude otevřena do 22. října 2023.

Ve výstavním sále „Ve Svatojánské“ v objektu bývalého minoritského kláštera je opět přístupna výstava **ŠERKA, ŠAŠÍ, MĚCHURA – TO JE NAŠE KULTURA**, která je věnována jihočeským lidovým zvykům v průběhu celého roku.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXII. 6/2023

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Pikal

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovní), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz